

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بررسی تحلیلی سنت اندرزنامه نویسی سیاسی در تاریخ میانه ایران

عاصم‌المعالی کیکاووس ابن اسکندر زیاری

فواجه نظام الملک طوسی

امام محمد غزالی طوسی

فواجه نصیرالدین طوسی

شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی

دکتر سینا فروزش

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی- واحد علوم و تحقیقات تهران)

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

۱۳۹۱

سوشانه	فروزش، جلد، ۱۳۵۴-
عنوان و نام پدیدآور	بررسی تحلیلی سنت اندرزنامه نویسی سیاسی در تاریخ میانه ایران عصرالمعالی کیکاروس ابن اسکندر ربیاری... / میا فروزش
مشخصات نشر	تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	۳۷۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۲۳۱-۹
یادداشت	عصرالمعالی کیکاروس ابن اسکندر ربیاری، خواجه نظام الملک طوسی، امام محمد غزالی طوسی، خواجه نصیرالدین طوسی، شیخ مفیدالدین سعدی شیرازی.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۳۵۷-۳۷۲؛ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	متون علوم سیاسی
موضوع	اندرزنامه های فارسی - متون قدیمی تا قرن ۱۴.
شناسه افزوده	سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی
رده بندی کنگره	۱۳۹۰: ۲۱ / ۸۷۱.
رده بندی دیویی	۳۲۰/۸۱
شماره کتابشناسی ملی	۲۰۱۸۸۱۲۰

بررسی تحلیلی سنت اندرزنامه نویسی سیاسی در تاریخ میانه ایران

تألیف: دکتر میا فروزش

ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

چاپ: اول - ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۲۳۱-۹

این اثر مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و همزمان مصوب ۱۳۲۸ است، هر که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر یا بخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

سازمان انتشارات

نشانی سازمان انتشارات: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان نخلروازی، خیابان شهدای واندامری، پلاک ۷۲، تلفن: ۶۶۹۵۳۷۱۶

مرکز پخش:

تهران، خیابان انقلاب، بین فلسطین و چهارراه ولیعصر، جنب مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران، تلفن: ۶۶۸۷۲۵۰-۶

پست الکترونیکی: info@jshd.ir

پایگاه اطلاع رسانی: www.jshd.ir

فهرست

عنوان	صفحه
مفاهیم، اصطلاحات و رویکردهای نظری	۱۱
الف) مفاهیم	۱۱
مفهوم اندیشه	۱۱
واژه سیاست	۱۲
مفهوم سیاست	۱۲
تحول تاریخی در مفهوم سیاست	۱۳
۱- برداشت واقع‌گرایانه یا «سیاست قدرت محور»	۱۴
۲- برداشت فلسفی و اخلاقی	۱۴
اندیشه سیاسی	۱۵
تاریخ اندیشه سیاسی	۱۶
موضوعات و مفاهیم اساسی در دانش سیاسی	۱۷
دولت و عناصر تشکیل‌دهنده آن	۱۸
تئوری الهی	۱۸
پایه‌ها و چهره‌های دولت	۱۹
حاکمیت	۲۰
حکومت	۲۱
ملت	۲۱
قدرت	۲۱
منازعه قدرت	۲۲
اقتدار	۲۲
مشروعیت	۲۲
ب) رهیافت یا رویکرد نظری	۲۳
۱- «شیوه فقه‌آهنگی» یا «تأمل فقهی» یا «شریعت‌نامه‌نویسی سیاسی»	۲۴

[illegible]

- ۱-۳-۱-۶-۱-الف) عهد و وصایا ۱۰۵
- ۱-۳-۱-۶-۱-ب) عهد اردشیر ۱۰۷
- ۱-۳-۱-۶-۲-ب) نامه‌های سیاسی ۱۰۸
- ۱-۳-۱-۶-۲-۱-نامه تنسر ۱۰۸
- ۱-۳-۱-۶-۳-ج) خطبه‌های هنگام جلوس بر تخت سلطنت ۱۱۰
- ۱-۳-۱-۶-۴-د) توقیعات ۱۱۱
- ۱-۳-۱-۶-۵-ذ) آیین‌نامه‌ها ۱۱۳
- ۱-۳-۱-۶-۶-ر) تاج‌نامه‌ها ۱۱۴
- ۱-۳-۱-۶-۷-ز) چیستان ۱۱۵
- ۱-۳-۱-۶-۷-۱-رساله یوشت فریان و آخت ۱۱۵
- ۱-۳-۱-۶-۸-س) تاریخ و جغرافیا ۱۱۶
- ۱-۳-۱-۶-۸-۱-کارنامه اردشیر بابکان ۱۱۶
- ۱-۳-۱-۶-۸-۲-شهرستان‌های ایران ۱۱۷
- ۱-۳-۱-۶-۸-۳-خدای نامه ۱۱۸
- ۱-۳-۱-۷-دوره فترت ۱۱۹
- ۱-۳-۱-۸-تداوم سیاست‌نامه‌نویسی در ایران پس از اسلام ۱۲۰
- ۱-۳-۱-۸-۱-عبدالله بن مقفع ۱۲۰
- ۱-۳-۱-۸-۱-۱-کلیله و دمنه ۱۲۳
- ۱-۳-۱-۸-۲-۱-رساله الصحابه ۱۲۵
- ۱-۳-۱-۸-۳-۱-الادب الکبیر ۱۳۰
- ۱-۳-۱-۸-۴-۱-الادب الصغیر ۱۳۰
- ۱-۳-۱-۸-۵-التاج فی سیره انوشیروان ۱۳۱
- ۱-۳-۱-۸-۶-۱-آیین‌نامه ۱۳۲
- ۱-۳-۱-۸-۷-۱-مزدک یا مردک‌نامه ۱۳۲
- ۱-۳-۱-۸-۸-۱-نامه تنسر ۱۳۲
- ۱-۳-۱-۸-۹-۱-خدای نامه ۱۳۳
- ۱-۳-۱-۸-۲-جاحظ ۱۳۴
- ۱-۳-۱-۹-عصر زرین فرهنگ ایران ۱۳۷
- بخش دوم: اندیشه‌های سیاسی اندرزنامه‌نویسان سنی مذهب ۱۳۹
- فصل اول: اندیشه‌های سیاسی امیر عنصرالمعالی کیکاوس بن اسکندر ۱۴۱
- زندگی و قابوسنامه ۱۴۱
- اندیشه‌های سیاسی عنصرالمعالی کیکاوس بن اسکندر زیاری ۱۵۰

- ۱۵۰ ۱-۱-۲-۳-۳ پند و اندرز سیاسی
- ۱۵۱ ۲-۱-۲-۳-۲ تحصیل علوم
- ۱۵۱ ۱-۲-۱-۲-۳ علم دین
- ۱۵۲ ۲-۲-۱-۲-۳ علم بازرگانی
- ۱۵۳ ۳-۲-۱-۲-۳ علم طب
- ۱۵۳ ۴-۲-۱-۲-۳ علوم نجوم و ریاضی
- ۱۵۴ ۲-۱-۲-۳-۲ پندش مناصب دولتی
- ۱۵۴ ۱-۳-۱-۱-۳ نزدیکی به رأس هرم قدرت
- ۱۵۵ ۲-۳-۱-۲-۳ احساس امنیت دائم
- ۱۵۵ ۳-۱-۱-۲-۳ لجاجت و انعطاف‌ناپذیری
- ۱۵۵ ۶-۳-۱-۲-۳ نکات ثروت
- ۱۵۶ ۵-۳-۱-۲-۳ خجالت کردن
- ۱۵۶ ۶-۳-۱-۲-۳ غفلت از دوست و دشمن
- ۱۵۶ ۷-۳-۱-۲-۳ ورود به دستگاه خدماتی حکومت‌های در حال زوال
- ۱۵۷ ۸-۳-۱-۲-۳ رعایت نکردن اصول اخلاقی
- ۱۵۷ ۹-۳-۱-۲-۳ گستاخی و بی‌نراکتی
- ۱۵۷ ۱۰-۳-۱-۲-۳ خوار داشتن خشم پادشاه و اندرزهای سیاسی
- ۱۵۸ ۴-۱-۲-۳-۳ ساختار هرم قدرت سیاسی
- ۱۵۸ ۱-۴-۱-۲-۳ ندیمی
- ۱۵۹ ۲-۴-۱-۲-۳ کاتبی/دبیری
- ۱۶۰ ۳-۴-۱-۲-۳ سپهسالاری
- ۱۶۱ ۴-۴-۱-۲-۳ وزیری
- ۱۶۳ ۵-۱-۲-۳ پادشاهی
- ۱۶۶ ۶-۱-۲-۳ پادشاه و وزیر
- ۱۶۸ ۷-۱-۲-۳ پادشاه و سپاه
- ۱۷۰ ۸-۱-۲-۳ پادشاه و رعیت
- ۱۷۰ ۹-۱-۲-۳ پادشاه و دشمن
- ۱۷۱ ۱-۹-۱-۲-۳ دشمن و انواع آن
- ۱۷۲ ۲-۹-۱-۲-۳ جنگ/سیاست نظامی
- ۱۷۳ ۱۰-۱-۲-۳ توزیع قدرت
- ۱۷۴ ۱۱-۱-۲-۳ سیاست‌گذاری در امور کلان

فصل دوم: اندیشه‌های سیاسی خواجه نظام‌الملک طوسی.....	۱۷۵
زندگی‌نامه	۱۷۵
اندرزنامه‌نویسی در عهد سلجوقی	۱۷۹
سیاست‌نامه	۱۸۰
اندیشه‌های سیاسی خواجه نظام‌الملک طوسی.....	۱۸۶
فصل سوم: اندیشه‌های سیاسی امام محمد غزالی طوسی.....	۲۲۱
زندگی و آثار.....	۲۲۱
نصیحه‌الملوک	۲۲۷
اندیشه‌های سیاسی امام محمد غزالی طوسی.....	۲۳۳
فصل چهارم: اندیشه‌های سیاسی مصلح بن عبدالله سعدی شیرازی	۲۵۹
زندگی و آثار.....	۲۵۹
گلستان	۲۶۴
نصیحه‌الملوک	۲۶۶
رساله انکیانو	۲۶۶
اندیشه‌های سیاسی مصلح بن عبدالله سعدی شیرازی	۲۶۸
۱-۴-۲-۳- سلطان آرمانی	۲۶۸
۲-۴-۲-۳- کارگزاران و عمال حکومتی	۲۸۵
۳-۴-۲-۳- اقتصاد و خزانه بیت‌المال	۲۹۲
۴-۴-۲-۳- امنیت	۲۹۶
۱-۴-۲-۳- (الف) امنیت داخلی	۲۹۶
۱-۴-۲-۳- توزیع رفاه اجتماعی.....	۲۹۶
۲-۴-۲-۳- سرکوب و دفع «بدان»	۲۹۶
۳-۴-۲-۳- توجه به خواسته‌ها و مشکلات گروه‌ها و اقشار مختلف اجتماع	۳۰۰
۴-۴-۲-۳- ظلم‌ستیزی و تحقق عدالت قضایی	۳۰۱
۲-۴-۲-۳- ب- امنیت خارجی.....	۳۰۴
۵-۴-۲-۳- رعیت‌نوازی و رعیت‌آزاری	۳۰۷
۱-۵-۴-۲-۳- فروپاشی نظم سیاسی و زایش ناامنی (اعم از داخلی و خارجی)	۳۰۷
۲-۵-۴-۲-۳- ناراضیتی و شورش عمومی	۳۰۸
۳-۵-۴-۲-۳- گسترش خرابی و ویرانی	۳۰۸
۴-۵-۴-۲-۳- زوال ملک و دولت	۳۰۸
۵-۵-۴-۲-۳- بدگویی و غیبت	۳۰۹
۶-۵-۴-۲-۳- آه و ناله و نفرین بینوایان	۳۰۹

۳۱۰	 نارضایتی و خشم الهی	۷-۵-۴-۲-۳
۳۱۰	 بدفرجامی	۸-۵-۴-۲-۳
۳۱۱	 کفران نعمت الهی	۹-۵-۴-۲-۳
۳۱۱	 کاهش قدرت حکومت و اقتدار سلطانی	۱۰-۵-۴-۲-۳
۳۱۲	 عدم توسعه و گسترش مملکت	۱۱-۵-۴-۲-۳
۳۱۲	 بدنمایی	۱۲-۵-۴-۲-۳
۳۱۳	 «جفا و خجالت»	۱۳-۵-۴-۲-۳
۳۱۴	 بی‌تفاوتی نیروهای داخلی نسبت به سرنوشت مملکت	۱۵-۵-۴-۲-۳
۳۱۷	بخش سوم: فلسفه نامدنویس شیعه مذهب	
۳۱۹	مدخل: زندگی و آثار خواجه نصیرالدین طوسی	
۳۱۹	زندگی و آثار	
۳۲۴	اخلاق ناصری	
۳۲۹	بنیان‌های مدیریت سیاسی در اندیشه‌های خواجه نصیرالدین طوسی	
۳۲۹	 مقدمه	۱-۱-۳-۳
۳۲۹	 ماهیت مدیریت سیاسی / سیاست	۲-۱-۳-۳
۳۳۰	 حکمت مدنی	۳-۱-۳-۳
۳۳۱	 عمل مدیریت سیاسی / سیاست عملی	۴-۱-۳-۳
۳۳۲	 هدف مدیریت سیاسی / سیاست	۵-۱-۳-۳
۳۳۳	 ارکان مدیریت سیاسی / سیاست	۶-۱-۳-۳
۳۳۴	 قانون	۱-۶-۱-۳-۳
۳۳۵	 حاکم و حکومت	۲-۶-۱-۳-۳
۳۳۸	 پول و قدرت اقتصادی	۳-۶-۱-۳-۳
۳۳۸	 اقسام سیاست	۷-۱-۳-۳
۳۳۹	 سیاست ملک	۱-۷-۱-۳-۳
۳۳۹	 سیاست ناقصه (نارس)	۱-۱-۷-۱-۳-۳
۳۴۲	 سیاست فاضله (برتر و متعالی)	۲-۱-۷-۱-۳-۳
۳۴۳	 سیاست غلبه	۲-۷-۱-۳-۳
۳۴۴	 سیاست کرامت (اعتبار)	۳-۷-۱-۳-۳
۳۴۴	 سیاست جماعت	۴-۷-۱-۳-۳
۳۴۵	 رابطه سیاست ملک با سایر سیاست‌ها	۸-۱-۳-۳
۳۴۵	 سیاست ملک و سیاست جماعت	۱-۸-۱-۳-۳

۳۴۵	 ۳-۳-۱-۲-۸-۲-ب) سیاست ملک و سیاست کرامت و غلبه
۳۴۶	 ۳-۳-۱-۹-شرایط و صفات مدیر سیاسی
۳۵۳	 نتیجه‌گیری
۳۵۷	 منابع و مأخذ
۳۵۷	 کتابنامه
۳۵۷	 منابع فارسی و عربی
۳۵۷	 الف) کتب
۳۷۲	 ب) مقالات
۳۷۲	 ۱- کتاب‌ها (مجموعه مقالات)
۳۷۲	 ۲- مجلات
۳۷۲	 ۳- اینترنت (مقالات اینترنتی)
۳۷۲	 منابع لاتین